

Joh.6, 1-15

Wij horen vandaag van de wondere spijziging van de vijfduizend. De komende dagen, heel de volgende week, zullen de evangeliëpericopen uit de broodrede van Johannes 6 genomen zijn. Daar gaat Jezus verder in op de betekenis van het teken dat Hij hier stelt.

Over het verhaal van de wonderbare broodvermenigvuldiging is in de loop der eeuwen heel veel nagedacht en geschreven.

Het bergt geheimen van een diepte die mij, en – vermoed ik – ons allen verre te boven gaan. Het heeft vele lagen, en heeft een onuitputtelijke rijkdom.

Maar de basis is heel eenvoudig. Jezus wil de honger stillen van de mensen die Hem volgen. Hij wil voorzien in hun eerste levensbehoefte.

En daarvoor doet Hij een beroep op de medewerking van zijn leerlingen. Hij schakelt hen in. Hij laat hun bijeenbrengen wat voorhanden is, hoe schamel en ontoereikend ook. Vijf broden en twee vissen. Een kleine jongen blijkt ze bij zich te hebben. Misschien bij toeval, misschien had hij ze van z'n moeder meegekregen als mondvoorraad voor zich zelf, en wie weet voor nog enkele kinderen. Maar minder dan niets voor zo'n grote menigte. En toch. Voor Jezus is het een begin, en voldoende om te

beginnen. Hij laat het door zijn leerlingen uitdelen. Het is veel te weinig, belachelijk te weinig, en toch moeten zij ervan delen. Maar: niet voordat Hij eerst het dankgebed heeft uitgesproken. Hij brengt de verbinding tot stand tussen het weinige dat voorhanden is en de hemelse Vader. Verbondenheid, dankbaarheid en vertrouwen.

Er blijft veel mysterie in dit gebeuren. Ons verstand, ons verlangen om precies te weten wat gebeurd is, en wat de bedoeling is krijgt geen antwoord op alle vragen. Het Evangelie is geen leerboekje, geen handleiding, maar wel duidt het een richting aan, geeft het een route, een levensprogramma: om niet voorbij te gaan aan de eerste levensbehoeften, om barmhartig te zijn, om te delen, om vertrouwen te hebben in wat anderen kunnen bijdragen, om alles uiteindelijk te verwachten van de hemelse Vader, die ons vertrouwen nooit zal beschamen.

De omstandigheden van dit moment confronteren ons met onze kwetsbaarheid. Zij maken ons bewust dat de wijze waarop wij omgaan met de aarde, met de natuur, met elkaar, onvoorziene gevolgen heeft waartegen wij geen verweer hebben. Ja, zonder twijfel zal de wetenschap straks iets vinden, maar zal dat dan een echt geneesmiddel blijken te zijn, of ons voor nog grotere problemen plaatsen?

Onze samenleving is belust op productie en consumptie, op groei en toename, op concurrentie, op monopolie. De grootste, de sterkste, de rijkste. Eigenbelang voorop. Ieder ander overtroeven met macht en geweld, met een wapenindustrie die intussen zo gigantisch is gegroeid dat zij een groot deel van het budget opslokt en de wereld bedreigt met massale vernietiging. Misschien moeten we dankbaar zijn dat die dwaasheid nu van heel onverwachte zijde gestopt wordt en dat wij geconfronteerd worden met onze grenzen.

Zullen de machthebbers ooit willen luisteren naar het evangelie en aandacht hebben voor die Jezus bij het meer van Galilea, met zijn groepje volgelingen en een schare ongeregeld, hongerige sukkel en meelijwekkende tobbers?

Wij leven in de abdij, en nu zelfs achter gesloten deuren. Wij zijn hier gekomen om Jezus te volgen, en proberen dat te doen in het spoor van Benedictus. Hij leert ons dat de meest veilige weg is om dit samen te doen en onder de leiding van een abt: sub Regula et abbate. Van de Regel heb ik altijd gehouden, en eerlijk gezegd vond ik het ook bijzonder waardevol om een abt te hebben.

Ik bewaar goede herinneringen aan Dom Mac Mähler, bij wie ik professe mocht doen, aan abt Hein van Cranenburgh die mij vroeg zijn prior te zijn in de St. Paulusabdij, en aan br. André Zegveld, die hier in 1978 abt is geworden, wat voor mij een reden was om naar Egmond te komen. Een van de mooiste hoofdstukken van de Regel voor monniken is wel hst. 68 'Als een broeder iets onmogelijks opgedragen wordt.' Dat heb ik voor mij zelf toegepast in 1981 toen mij gevraagd werd hier de taak van overste op mij te nemen. Was ik dat jongetje met de vijf broden en de twee vissen?

Het komt aan op breken en delen, op vertrouwen en danken. Dat mogen wij doen, dag in dag uit. En tot op heden zijn de korven na afloop nog altijd gevuld, en vloeit de beker over. Laat ons dankbaar zijn.

.